

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.12, april 2018

Indledningen er redigeret af Klaus Nielsen og Vibeke A. Pedersen

Tilsyn ved dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredogørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til

“Udtog af den gamle danske Riimkrønike”

ved Kirsten Vad

Indhold

- 1 Anledning og biografisk baggrund
- 2 Forlæg og indhold
  - 2.1 Redigering
  - 2.2 Det filologiske arbejde
- 3 Rimkrønikens anliggender
  - 3.1 Forfatterforholdet
  - 3.2 Rimkrøniken som historisk kilde og dens alder
  - 3.3 Et ældre tryk?
- 4 Anmeldelsen
- 5 Den fortsatte interesse for Rimkrøniken
- 6 Anvendt litteratur

1 Anledning og biografisk baggrund

“Udtog af den gamle danske Riimkrønike” blev udgivet i første og andet hæfte af *Danne-Virke* 1, 1816. *Danne-Virke* var Grundtvigs eget tidsskrift, og i første hæftes programerklæring, “Om dansk Poesie, Sprog og Historie”, kundgjorde han, at “Mindesmærkerne af Danmarks Krønike og Riim og Tungemaal, [skal] være noget af hvad jeg i dette Skrift fornemmelig [dvs. især] vil sysle med” (Grundtvig 1816b, s. 21). Gennem indsamling og genoptryk af gammeldansk litteratur samt filologiske og historiske artikler vil han med *Danne-Virke* “lade Fortiden tale” (Grundtvig 1816b, s. 17). Ideen om “danskhedens særlige historiske mission” kom til at stå centralt i Grundtvigs bevidsthed fra 1815, og udtoget af *Den danske Krønike* er et eksempel på denne nye gammeldanske interesse (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 679, 690).

Den danske Krønike, som sædvanlig blot kaldes *Rimkrøniken*, udkom første gang i 1495 og er udover at være den første bog trykt på dansk også den eneste dansksprogede inkunabel (Toldberg 1961, s. VIII). Ved at være trykt på dansk adskilte *Rimkrøniken* sig fra datidens latinske historieværker. Frem til 1613 blev værket optrykt en del gange, men herefter mistede krøniken sin popularitet, hvilket især skyldtes den efterfølgende tids voksende historiske indsigt (Brix 1936, s. 161; for en oversigt over tryk, se Toldberg 1961, s. XII). I 1800-tallet dukker *Rimkrøniken* frem fra glemslen, og dette tilskrives gerne Grundtvigs "varme og virksomme Interesse" (Brøndum-Nielsen 1930, s. 6).

Rimkrøniken var dog ikke helt glemt i 1700-tallet og det tidlige 1800-tal. Det ses fx i *Bidrag til den danske Digtekunsts Historie* fra 1800, hvor Knud Lyne Rahbek og Rasmus Nyerup undersøger *Rimkrønikens* forfatterforhold og giver et overblik over dens optryk. Rahbek og Nyerup har ikke meget til overs for *Rimkrøniken* som et litterært værk, og det er måske derfor, at det ikke er dem, som krediteres for *Rimkrønikens* genopdagelse (Nyerup & Rahbek 1800, s. 50). Ifølge Grundtvigs bogfortegnelse fra 1805 ejede han dette eksemplar af *Bidrag til den danske Digtekunsts Historie* (se [Bogfortegnelse 1805](#), nr. 26).

Udtoget i *Danne-Virke* er Grundtvigs første forsøg på at bringe *Rimkrøniken* tilbage i det danske folks bevidsthed. I de indledende bemærkninger beskriver han krøniken som "et sandt Klenodie og ganske anderledes værd at betragte og benytte end hidtil er skeet" (Grundtvig 1816c, s. 35) og ønsker at gøre sin læserkreds "lidt nøiere bekendt med en mærkelig [dvs. bemærkelsesværdig] Bog" (s. 36).

Interessen for *Rimkrøniken* var sandsynligvis opstået et af de foregående år, hvor Grundtvig havde læst rimkrønikeciterer fra Petrus Olais håndskriftsamling, som i uddrag var optrykt af Jacob Langebek i *Scriptores rerum Danicarum medii ævi* 1 fra 1772 (Toldberg 1954, s. 48). I digtet "Et Blad af Jyllands Rimkrønike" fra samlingen *Heimdall. Dansk Nyaars-Gave for 1816* (1815) findes en henvisning til krønikeuddraget i *Scriptores*.

2 Forlæg og indhold

Som forlæg for udtoget benytter Grundtvig Gotfred af Ghemens udgave af *Rimkrøniken* fra 1495 (Ghemens 1495; Grundtvig 1816c, s. 38). Dette er det eneste komplette eksemplar fra middelalderen (Toldberg 1961, s. VII). Grundtvig nævner desuden trykket fra 1533, som indeholder tilføjelsen af et digt om Kong Hans (Vingaard 1533), samt den nedertyske oversættelse, der findes i afskrift fra 1550 (GkS 820, fol., Det Kongelige Bibliotek, København; Toldberg 1959).

I *Rimkrøniken* skildres 115 danske regenter, fra Humble til Christian 1., som i rimede monologer fortæller om deres liv og levned. Af de 115 digte har Grundtvig udvalgt 15. Første hæfte af *Danne-Virke* har syv digte om hedenske sagnkonger, hvor andet hæfte har otte om kristne regenter. Hertil kommer Grundtvigs indledende og afsluttende bemærkninger samt fodnoter til digtene. Både overnaturlige og historiske hændelser fremstilles i *Rimkrøniken*, hvilket også fremgår af Grundtvigs opdeling mellem

sagnkonger og faktuelle regenter.

Udtoget skal både fungere som en forsmag på *Rimkrøniken* og som belæg for de teorier, han udfolder i sine tekststykker samt fodnoter. For at give læseren bedre mulighed for at forstå det middelalderlige værk har Grundtvig tilføjet ordforklaringer og redigeret teksten.

2.1 Redigering

Grundtvig anerkender, at *Rimkrønikens* gammeldanske sprog og stavemåder kan være vanskeligt tilgængelige for samtidens læsere (Grundtvig 1816c, s. 36). Han foretager derfor en lempelse af ortografien, men bevarer stadig sprogformen, da formålet med udtoget nemlig er at "gøre Bogen, ikke Bogstaverne mere bekiendt" (s. 39). Sammenlignet med Christian Molbechs og senere Helge Toldbergs diplomatariske udgaver (dvs. en meget nøje og ikke-normaliseret gengivelse af originalen) har Grundtvig med sin normalisering lettet læsningen betydeligt (Molbech 1825; Toldberg 1961). Her kan til eksempel nævnes omskrivningerne af ffu til v ('haffue' til have), th til d ('the' til de), samt oo til aa ('soo' til saa).

2.2 Det filologiske arbejde

Da den gamle sprogform er bevaret, kræver flere af *Rimkrønikens* gammeldanske ord en forklaring eller 'oversættelse'. Til alle digtene findes derfor fodnoter, hvori Grundtvig kommenterer vanskelige ord og deres oprindelse, som ofte knyttes til islandsk eller angelsaksisk. Til første del af udtoget findes 66 fodnoter, anden del har 85. Mens fodnoterne typisk anvendes til længere udredninger, tilføjer Grundtvig også kommentarer direkte i digtene. Disse er angivet ved parenteser, og der findes i alt 62. Ud af disse er 45 forklaringer af ord, 15 er tilføjelser af ord (fx småord) – heraf fire efterfulgt af et spørgsmålstegn. Endelig har Grundtvig indsat parenteser om to hele vers (i digtene "Siger" og "Gorm Haraldsøn"). Betydningen heraf er uvis.

Bortset fra ændringerne i ortografien er gengivelsen af Ghemen-trykket ganske nøjagtig, og gennem kommentarer i parenteser og fodnoter angiver Grundtvig de ændringer eller tilføjelser, han har gjort. Et eksempel findes på side 186, hvor en årstalsangivelse er ændret, og fodnoten viser 1495-trykkets ordlyd samt Grundtvigs argumenter for ændringen. Flere af digtene er inddelt med blanklinjer. Disse inddelinger findes ikke i forlægget, og Grundtvig anmærker det ikke.

3 *Rimkrønikens* anliggender

I udtogets indledende og afsluttende bemærkninger samt fodnoter fremsætter Grundtvig sine teorier om *Rimkrøniken* og dens forhold. Flere af teorierne er blevet diskuteret i eftertiden, men kun få af dem har fået medhold.

3.1 Forfatterforholdet

Den teori som handler om *Rimkrønikens* ophav, har eftertiden givet særlig opmærksomhed. Frem til Grundtvigs tid antog man, at *Rimkrøniken* var forfattet af munken Broder Niels fra Sorø. Det originale håndskrift eksisterer ikke længere, og

Rimkrønike-udgaven fra 1495 har ingen forfatterangivelse. Men i den nedertyske oversættelse findes en dedikation, hvori Broder Niels nævnes (Toldberg 1959, s. 2). Sorømunken tilskrives desuden værket i Claus Lyschanders ufuldendte oversigt over danske forfattere, *Scriptores Danici* fra begyndelsen af 1600-tallet, hvilket Jacob Langebek gentager i sin jubeltale over Christian 1. (Langebek 1749, s. 96). Eftersom udgaven fra 1495 er anonym, mener Grundtvig, at der savnes belæg for at tilskrive Broder Niels hele *Rimkrøniken* (Grundtvig 1816c, s. 37). Hans teori er derimod, at der har været flere forfattere om at skrive *Rimkrøniken* i Sorø Kloster, og Broder Niels er blot den, som har lagt sidste hånd på værket og lavet den nedertyske oversættelse til Christian 1. Den nedertyske oversættelse kan dateres til ca. 1477/1478 (Toldberg 1959, s. V).

Teorien beror på, at der i *Rimkrøniken* findes tydelige forskelle i ortografi og rimskema samt sprog, poetisk indhold og udtryk. Alt dette "afgiør Sagen", og ingen kan bilde Grundtvig ind, at "hele den Bog er fra første Færd flydt fra een og samme Pen, eller opkommet i een Mands Hjerne" (Grundtvig 1816c, s. 37). Hensigten med udtoget er at lade disse forskelle træde frem. I de afsluttende bemærkninger nævner han, at han også ville have bragt Christian 1.s digt – som han ikke tillægger meget poetisk værd – "for at Læseren kunde see hvor umuligt det er at sammes Forfatter kunde lagt de fremfarne [dvs. tidligere] Konger saa mange deilige Ord og nette Riim paa Tunge" (s. 204). Udover at *Rimkrøniken* må være skrevet af flere personer, mener Grundtvig, at den også må være skrevet over flere århundreder (s. 207). Dette samt teorien om forfatterforholdet gennemgår han mere udførligt ti år senere i artiklen "Om den gammeldanske Rim-Krønike" (Grundtvig 1826b).

Flerforfatterteorien gav ikke genklang i samtiden og har ligeledes efterfølgende været til diskussion. Den blev i 1825 afvist af Molbech (Molbech 1825, s. IX), og frem til 1930, hvor Johannes Brøndum-Nielsen undersøgte forfatterforholdet i *Om Rimkrønikens Sprogform og Tilblivelse*, havde ingen givet Grundtvigs teori fuld tilslutning. (For en gennemgang af reaktioner mellem 1853 og 1929 se Brøndum-Nielsen 1930, s. 28-31). Brøndum-Nielsen tager spørgsmålet om *Rimkrønikens* tilblivelsesforhold op fra sproglig side og vurderer, at strofen om Broder Niels fra dedikationen til den nedertyske oversættelse er uoprindelig, og at værket kommer af "en Række Sorø-Munke, af hvilke Broder Niels vel er den, der har lagt sidste Haand paa Værket" (1930, s. 96). Hans Brix fastholder dog det traditionelle syn på *Rimkrøniken* som én forfatters værk (Brix 1936, s. 160). I dag er det almindelige synspunkt, at Broder Niels var den sidste redaktør, og at *Rimkrøniken* dermed er et værk af flere forfattere (se Hermann 2007 s. 394; Horstbøll 1999, s. 248 f.; Haastrup 1982, s. 98 f.).

3.2 *Rimkrøniken* som historisk kilde og dens alder

Rimkrønikens to hovedkilder regnes for at være *Rydårbogen* (*Annales Ryenses*) og sammendraget af Saxos *Gesta Danorum* i *Saxokompendiet* (*Compendium Saxonis*), som findes i *Jyske Krønike* (*Chronica Jutensis*) (Toldberg 1958, s. 16). De øvrige mulige kilder oplistes i Brøndum-Nielsen 1930, s. 19-22. *Rimkrønikens* alder er ikke fastlagt, men den anses for at være fra midten eller slutningen af 1400-tallet, og

Yngste datering er 1478 (Toldberg 1958, s. 6).

Grundtvig anklager samtidens historikere for at overse og ligefrem foragte *Rimkrøniken*. Den indeholder ifølge ham "Hjemmelen for Adskilligt, som man kun slet har takket den for, og endda ovenikøbet lidt som slet ikke er brugt" (Grundtvig 1816c, s. 72). Gennem fodnoterne ved de kristne regenter forsøger han at bevise *Rimkrønikes* historiske værdi. Han ser værket som ældste vidnesbyrd i flere sager og gør anmærkninger, hvor historikere ikke har givet *Rimkrøniken* opmærksomhed.

Ifølge Grundtvig er Svend Tveskægs digt den ældste beretning om grænsedragningen mellem Danmark og Sverige samt mødet, som blev afholdt mellem den danske, svenske og norske konge. Suhm kritiseres for ikke at ænse *Rimkrøniken*, og Ole Worm for ikke at nævne forskellene på kilderne (s. 177). (Kilder til grænseberetningen, som optræder i Svend Tveskægs digt, er behandlet hos Regnar 1983). Suhms manglende kendskab til den rimede krønike anmærkes igen ved "Erik Eiegod", hvor Grundtvig mener, at et citat fra Petrus Olais håndskriftsamling (trykt i *Scriptores rerum Danicarum medii ævi* 1, 1772) stammer fra *Rimkrøniken* og ikke Saxo (s. 179).

At *Rimkrøniken* skulle være ældre end midten eller slutningen af 1400-tallet, teoretiserer Grundtvig også over. Belægget for dette finder han i, at krøniken må have været kilde for nogle af de latinske annaler. Til Abels digt melder Grundtvig, at "Annalerne synes at have oversat dens Ord" (s. 191), og i udtogets afsluttende bemærkning viser han, hvordan rimet om Erik 5. Klipping kan findes næsten ordret i latinsk form i "Anonymi chronicon Danicum 1260-1286", som gengives af Suhm i *Scriptores Rerum Danicarum Medii Ævi* bind 5 (1783). Dette skyldes – ifølge Grundtvig – at annalen har anvendt *Rimkrøniken* som kilde og ikke omvendt. Annalen, som beskriver Danmarks historie 1260-1286, er sandsynligvis fra slutningen af 1200- eller 1300-tallet, og hvis denne har anvendt *Rimkrøniken* som kilde, gør dette *Rimkrøniken* et par århundreder ældre.

Rimkrønikegenren opstod i Frankrig i midten af 1100-tallet med Waces *Roman de Brut* og *Roman de Rou* og kom til Danmark gennem Tyskland i 1300-tallet. Eftertiden har afvist Grundtvigs påstand om *Rimkrønikes* alder med, at man ikke har kunnet forestille sig *Rimkrønikes* knittelvers anvendt på dansk i begyndelsen af 1200-tallet. Denne argumentation afviser Brøndum-Nielsen, som gengiver eksempler på knittelvers på dansk i værker fra denne periode (Brøndum-Nielsen 1930, s. 85). Han tilslutter sig dog ikke Grundtvigs teori om *Rimkrønikes* alder, da beviset på alderen ifølge Brøndum-Nielsen ligger i sprogformen, som uden tvivl hører til 1400-tallets (s. 86).

3.3 Et ældre tryk?

Ordene "Hær begynner then danskæ Krønnickæ well offuerseet oc ræth" findes på titelbladet af Ghemen-trykket fra 1495, og udgaven afsluttes med "Tha wor thene Krønnicke tryckt aff ny / w[edh] Godfrid aff ghemen i Købmanhaffn by" (Toldberg 1961, s. 1 og 161). Med udgangspunkt i disse linjer fremsætter Grundtvig et ønske om en historisk udredning, som skal undersøge, om der eksisterer et endnu ældre tryk

(Grundtvig 1816c, s. 35 f.). Ordlyden kan tyde på, at dette eksemplar er en forbedret udgave af et tidligere tryk. Der findes ingen beretninger om en ældre udgave, og betydningen af ordene som værende en henvisning til et ældre tryk er blevet afvist. Toldberg kalder “well offuerseet oc ræth [dvs. rettet]” for reklameord, og Christian Bruun betegner ordene som en forsikring om, at man ved udgivelsen har gjort sig umage – de betyder, at udgivelsen er moderniseret og korrigeret i forhold til håndskrifterne (Toldberg 1962, s. 55; Bruun 1870, s. 66). Ordene “aff ny” betyder egentlig ‘på ny’, men ifølge Bruun er en fortolkning af dette som henvisning til en ældre version tvivlsom, da *Rimkrøniken* både anvender ordene i betydningen ‘på ny’ og i betydningen ‘fra nyt af’ eller ‘for første gang’ (Bruun 1870, s. 66).

4 Anmeldelsen

Den eneste anmeldelse af første hæfte af *Danne-Virke* 1 blev skrevet af Rasmus Rask og bragt i *Dansk Litteratur-Tidende* 1816, nr. 30. Rask gennemgår heri første del af Grundtvigs krønikeuddrag, som han finder meget interessant – dog mere sprogligt end historisk, da *Rimkrøniken* ifølge ham beviser, at det danske sprog har sin oprindelse i islandsk. Flere af *Rimkrønikes* ord bliver kommenteret på ny, Grundtvigs kommentarer korrigeret med henvisning til islandsk, og Rask nævner tilmed, at “i de tilsyneladende klareste Tilfælde tager man lettelig fejl uden Islandsken” (Rask 1816, s. 477).

5 Den fortsatte interesse for *Rimkrøniken*

Interessen for *Rimkrøniken* ses i Grundtvigs efterfølgende forfatterskab. I udtoget fremsættes ønsker om kommende rimkrønikeafhandlinger, bl.a. om dens alder og værd samt om dens forbindelse til de svenske panderter, *Lilla rimkrönikan* og *Stora rimkrönikan* (Grundtvig 1816c, s. 72, 38). Artiklen “Om Krønikes Dyrkning” fra fjerde hæfte af *Danne-Virke* 1 beskriver ønsket om en folkeudgave af *Rimkrøniken*. Denne skulle udkomme i en tillempet form, hvor sprog og rim skulle være forståeligt for samtidens læsere. Værket “vilde bidrage til at vække Folkets historiske Aand” (Grundtvig 1816d, s. 352).

I 1825 udgav Christian Molbech *Rimkrøniken* i en ny version. Dette var ikke den folkeudgave, som Grundtvig havde ønsket, men en diplomatarisk videnskabelig udgave med varianter og ordforklaringer til sprogforskere og lærde, som blev udsendt i et mindre oplag i subscription. Molbechs udgave fik Grundtvigs interesse for *Rimkrøniken* vakt på ny, hvilket affødte en længere anmeldelse, som egentlig var et filologisk rimkrønikestudium, samt et digt om Broder Niels. Begge blev bragt i *Nyt Aftenblad* 1826. Det var sandsynligvis samme år, at Grundtvig foretog en fornyelse af *Rimkrøniken*, som indebar tildigtninger og omskrivninger af et udvalg af krønikerimene. Disse blev ikke trykt i Grundtvigs levetid, men findes i *Poetiske Skrifter* bind 5, s. 390-406. I 1826 forfattede han også de tre første digte i *Kong Harald og Ansgar*, der har *Rimkrøniken* som genremæssigt og stilistisk forbillede (Grundtvig 1826c). Grundtvigs ønske om en fornyelse og ajourføring af *Rimkrønikes* regenter frem til sin egen samtid, som bl.a. udtrykkes i digtet “Broder Niels fra Soor” (1826a, s. 27), bliver til dels opfyldt med udgivelsen af “Den danske Rim-Krönike” i

Nordisk Kirke-Tidende fra 1834 (også udgivet som særtryk med titlen *Prøver af Den Gammel-Danske Rim-Krønike i en ny Skikkelse*). Her findes endnu et udvalg af krønikedigte samt to tilføjelser til kongerimene med digtene om Frederik 3. og Christian 7. Det er også her, at Grundtvig kommer med sin opsigtsvækkende udtalelse om, at han har læst *Rimkrøniken* over 200 gange og kan den meget bedre end sin Bibel (Grundtvig 1834a, sp. 549 f.).

I 1858 udkom C.J. Brandts rimkrønikeudgave, og i Grundtvigs håndeksemplar med dedikation fra udgiveren findes rettelser og omdigtninger fra Grundtvigs hånd, som vidner om et fortsat arbejde med værket. Brandts udgave følger Stockholmerhåndskriftet K 41. Af Grundtvigs rettelser ses det bl.a., at han retter læsemåderne tilbage til Ghemens former fra 1495-udgaven og indimellem skifter forældede ord ud med mere velkendte (Toldberg 1954, s. 91).

6 Anvendt litteratur

- Brix, Hans (1936) *Analyser og Problemer. Undersøgelser i den ældre danske Litteratur*, bind 1-7, bind 3. København.
- Bruun, Christian (1870) "Om en Udgave af Rimkrøniken, som formodes at være trykt før 1495" i *Aarsberetninger og Meddelelser fra Det Store Kongelige Bibliothek*, bind 1: 1864-1869, s. 64-69. København.
- Brøndum-Nielsen, Johannes (1930) *Om Rimkrønicens Sprogform og Tilblivelse*. København.
- Ghemen, Gotfred af udg. (1495) *Hær begynner then danskæ Krønnickæ well offuerseet oc ræth*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1815) *Heimdall. Dansk Nyaars-Gave for 1816*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1816a) *Danne-Virke et Tids-Skrift*, bind 1-4, bind 1. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1816b) "Om dansk Poesie, Sprog og Historie" i *Danne-Virke et Tids-Skrift*, bind 1, s. 16-35. København.
- Grundtvig, N.F.S (1816c) "Udtog af den gamle danske Rimkrønike" i *Danne-Virke et Tids-Skrift*, bind 1, s. 35-72, og s. 167-208. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1816d) "Om Krønicens Dyrkning" i *Danne-Virke et Tids-Skrift*, bind 1, s. 307-356. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1826a) "Broder Niels fra Soor. (Efterskrift til den danske Rim-Krønike.)" i *Nyt Aftenblad*, nr. 4, 28. januar, s. 25-27. København.
- Grundtvig, N.F.S (1826b) "Om den gammeldanske Rim-Krønike" i *Nyt Aftenblad*, nr. 13, 1. april, s. 105-110; nr. 15, 15. april, s. 121-125; nr. 16, 22.

april, s. 129-132; nr. 17, 29. april, s. 137-141; og nr. 18, 6. maj, s. 145-150. København.

- Grundtvig, N.F.S. (1826c) *Kong Harald og Ansgar. Rim-Blade af Danmarks Kirke-Bog til Jubel-Aaret*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1834a) "Den Danske Rim-Krönike" i *Nordisk Kirke-Tidende*, nr. 33, 17. august, sp. 549-558; nr. 34, 24. august, sp. 568-576; og nr. 35, 31. august, sp. 577-591. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1834b) *Pröver af Den Gammel-Danske Rim-Krönike i en ny Skikkelse*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1880-1930) *N.F.S. Grundtvigs Poetiske Skrifter*, udg. Svend Grundtvig, bind 1-9, bind 5 (1883). København.
- Haastrup, Niels (1982) "Sprogarbejdere – med og uden bøger. Om nogle skolebøger og Rimkröniken" i *Bogvennen* 1982, s. 87-104. København.
- Hermann, Pernille (2007) "Politiske og æstetiske aspekter i Rimkröniken" i *Historisk Tidsskrift*, bind 107, hæfte 2, s. 389-411. København.
- Horstbøll, Henrik (1999) *Menigmands medie. Det folkelige bogtryk i Danmark 1500-1840. En kulturhistorisk undersøgelse*. København.
- Langebek, Jacob udg. (1772) *Scriptores Rerum Danicarum Medii Ævi, partim hactenus inediti, partim emendatius editi, quos collegit, adornavit, et publici juris fecit*, bind 1-9, bind 1. København.
- Langebek, Jacob (1749) *Stamme-Faderens for det Kongelige Oldenborgske Hus, Koning Christian den Førstes Udødelige Ihukommelse fornyet udi en Jubel-Tale, Holden den 15. Novemb, 1749. paa Charlottenborg i det Kongl. Danske Selskab til det Nordiske Sprogs og Historiens Forbedring*. København.
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (1980) *Det handlende ord. N.F.S. Grundtvigs digtning, litteraturkritik og poetik 1798-1819*. København.
- Molbech, Christian (1825) *Den Danske Riimkrönike efter Gotfrid af Ghemens Udgave af Aaret 1495, trykt paa ny, med afvigende Læsemaader i sildigere Udgaver, og Ordfortolkninger*. København.
- Nyerup, Rasmus & Knud Lyne Rahbek (1800) "Broder Niels i Sorøe, Forfatter til den danske Rimkrönike" i *Bidrag til den danske Digtkunsts Historie*, bind 1, s. 19-50. København.
- Rask, Rasmus Kristian (1816) "Dannevirke, et Tidsskrift af N.F.S. Grundtvig, 1ste Hæfte" i *Dansk Litteratur-Tidende*, s. 465-479. København.
- Regnar, Hanne (1983) "En hidtil overset kilde til den danske rimkrönike" i

Danske Studier 1983, s. 81-96. København.

- Suhm, Peter Friederich udg. (1783) “Anonymi chronicon Danicum 1260-1286” i *Scriptores Rerum Danicarum Medii Ævi, partim hactenus inediti, partim emendatius editi, quos collegit et adornavit Jacobus Langebek*, bind 5, s. 614 f. København.
- Toldberg, Helge (1954) “Grundtvig og Den danske Rimkrønike” i *Grundtvig-Studier* 1954, s. 40-95. København.
- Toldberg, Helge (1958) “Den danske rimkrønike og folkeviserne” i *Danske Studier* 1958, s. 5-45. København.
- Toldberg, Helge udg. (1958-1961) *Den danske Rimkrønike*, bind 1-3, bind 3 (1959): *Nedertysk oversættelse (Københavns-håndskriftet)*. København.
- Toldberg, Helge udg. (1958-1961) *Den danske Rimkrønike*, bind 1-3, bind 1 (1961): *Ghementrykket 1495 med variantapparat*. København.
- Toldberg, Helge (1962) “Hvornår tryktes der første gang på dansk? Til den trykte Rimkrønikes forhistorie” i *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, bind 9, s. 53-70. København.
- Vingaard, Hans udg. (1533) *Her begynnes then Da[n]ske krønnicke wel offwuerseet oc corrigeret bedre end til forñ*. København.